

TEXTOS LLATINS I

Professors: Gemma Puigvert (1er semestre) / Sebastià Giralt (2on semestre)

Notes importants a tenir en compte:

1. Avaluació global. La qualificació final resultarà de la mitjana dels dos semestres.
2. L'assistència a les tutories integrades és obligatòria i es valorarà en la mitjana final de l'assignatura.

Primer semestre

Objectius

L'estudiant, en acabar aquest semestre, haurà de ser capaç de:

1. Traduir en un termini de tres hores, amb l'ajut del diccionari, un text d'entre trenta-cinc i quaranta línies de Tit Livi no vist amb anterioritat.
2. Traduir i comentar sense diccionari un text de Tit Livi d'entre trenta-cinc i quaranta línies vist amb anterioritat.

Continguts

El treball diari a classe consistirà en:

1. Presentacions teòriques: La historiografia a Roma (Els primers documents històrics. El naixement de la historiografia romana. Els annalistes. Cató i els seus successors fins a l'època de Sul.la. La historiografia a finals de la República (Cèsar, Corneli Nepot, Sal.lusti). La historiografia en època d'August (Tit Livi), la historiografia del segle I (Vel.llei Patèrcul, Valeri Màxim, Tàcit). La història del segle II (Suetoni, Florus, Justí). La història dels segles III i IV (Història Augusta, els autors d'epítoms, Amià Marcel.lí).
2. Traducció i comentari sintàctic i de *realia* del llibre primer de Tit Livi (des dels orígens de Roma fins a la fi del període monàrquic). Reflexions sobre la pràctica de la traducció. Saber valorar per què un

traducció és millor que no pas una altra (ens basarem en les traduccions a diferents llengües).

Avaluació

L'estudiant realitzarà tres proves:

- 1) Prova escrita: continguts teòrics sobre historiografia i sobre T. Livi + traducció d'un text no vist de Tit Livi amb diccionari (dia 26 d'octubre de 2010) (20 % del total).
- 2) Prova escrita: traducció d'un text no vist de Tit Livi amb diccionari (dia 21 de desembre de 2010) (30% del total).
- 3) Prova escrita: Textos vistos. (dia 20 de gener de 2010). + reflexió sobre la traducció (30% del total)

També es tindrà en compte l'assistència, la participació a classe i el treball continu (20%).

Bibliografia

Edicions

Titi Liui "Ab urbe condita", ed. a cura de R. S. Conway, C. F. Walters, S. K. Jonson, A. H. Mc. Donald, Clarendon Press, Oxford 1914-1965 (incompleta).

Tite-Live "Histoire Romaine", Les Belles Lettres, París 1940- (incompleta).

Livy, Loeb, London-Cambridge (Mass.) 1919-1959.

Ab urbe condita, XXI-XXII ed. a cura de Th. A. Dorey, Teubner, Leipzig 1971; XXIII-XXV ed. a cura de Th. A. Dorey, Teubner, Leipzig 1976; XXVI-XXVII ed. a cura de P. G. Walsh, Teubner, Leipzig 1982 (1989₂); XXVIII-XXX ed. a cura de P. G. Walsh, Teubner, Leipzig 1986; XLI-XLV ed. a cura de J. Briscoe, Teubner, Stuttgart 1986.

Historia de Roma, a cura d'A. Fontán, Alma Mater, Madrid 1987 (incompleta).

Comentaris

El comentari fonamental és el de W. Weissenborn, *Titi Liui "Ab urbe condita"* (Berlín 1860-1864), revisat per H. Müller (Berlín, 1883-1909). D'aquesta última edició existeix una reimpressió (Berlín 1962.1963).

A més dels estudis de caràcter general (època, obra i bibliografia) i particular (estil, llengua, estructura) que conté el volum II 30/2 (1982) de *l'Aufstieg und Niedergang der Römische Welt*, cal tenir en compte els següents:

Estudis generals

J. M. André – A. Hus, *La historia en Roma, Siglo XXI*, Madrid 2005, pp. 85-118.

C. Codoñer, "Livio", en *Evolución del concepto de historiografía en Roma*, Barcelona 1986 (Monografies Faventia 4) (pp. 79-104).

T. A. Dorey (ed.), *Livy*, Londres 1971.

A. Fontán, "Tito Livio: estado de la cuestión", *Minerva restituta* 1986, pp. 83-107.

I. Moreno Ferrero, "Historia y biografía" en C. Codoñer (ed.), *Géneros literarios latinos*, Universidad de Salamanca 1987, pp. 59-83.

Estudis sobre l'època

R. Bloch, *Tite-Live et les premiers siècles de Rome*, Les Belles Lettres, París 1965.

J. Martínez-Pinna, *Los orígenes de Roma, Síntesis*, Madrid 1999, espec. pp. 13-26.

M. Mazza, *Storia e ideologia in Livio*, Catània 1966.

B. Mineo, *Tite-Live et l'histoire de Rome*, Klincksieck, París, 2006 (espec. pp. 137-210).

Estudis sobre la llengua i l'estil

J. Dangel, *Les structures de la phrase oratoire chez Tite-Live*, París 1982.

A. Fontán, "Tradición historiográfica y arte retórica en la obra de Tito Livio", *Faventia* 5/2 (1983), pp. 5-22

J. Jiménez Delgado, *El latín de Tito Livio*, Madrid 1961.

O. Riemann, *Études sur la langue et la grammaire de Tite-Live*, Hildesheim 1974.

Històries sobre la literatura llatina

M. Citroni – F. E. Consolino – M. Labate – E. Narducci, *Letteratura di Roma antica*, Laterza, Roma-Bari 1997.

C. Codoñer (ed.), *Historia de la literatura latina*, Cátedra, Madrid 1997.

G. B. Conte, *Letteratura latina*, Le Monnier, Città di Castello 2005¹¹.

E. J. Kenney – W. v. Clausen (eds.), *Historia de la literatura clásica. II. Literatura latina*, Gredos, Madrid 1989.

R. Martin - J. Gaillard, *Les genres littéraires à Rome*, Nathan, París 1990.

M. Von Albrecht, *Historia de la literatura romana*, 2 vols., Herder, Barcelona 1997.

H. Zehnacker – J.- C. Fredouille, *Littérature latine*, PUF, París 1993.

Els llibres destacats en negreta són de lectura obligatòria.

Segon semestre

Professor: Sebastià Giralt

Objectius

L'estudiant, en acabar aquest semestre, haurà de ser capaç de:

3. Traduir en un termini de tres hores, amb l'ajut del diccionari, un text d'uns trenta versos no vist amb anterioritat.
4. Traduir i comentar sense diccionari un text d'uns trenta versos vist amb anterioritat.

Continguts

El treball diari a classe consistirà en:

- 1 Presentacions teòriques:
 - 1.1. Catul
 - 1.2. Introducció a l'*Eneida* de Virgili.
 - 1.3. Llengua, estil i mètrica de l'*Eneida*.
- 2 Traducció i comentari sintàctic i literari d'una selecció de poesia llatina, extrets de l'*Eneida* i de Catul. Els passatges es treballaran a classe i en una wiki.

Avaluació

L'estudiant realitzarà tres proves:

- 1 Prova escrita: traducció d'un text no vist amb diccionari (20 % del total).
- 2 Prova escrita: traducció d'un text no vist amb diccionari (20 % del total).
- 3 Prova escrita: traducció d'un text vist sense diccionari (dia assignat per la facultat) (40%).

També es tindrà en compte l'assistència, la participació a classe i el treball continu (20%).

Bibliografia

Edicions

Eneida:

***P. Vergili Maronis Opera*, ed. R. A. B. Mynors, Oxford, Clarendon Press, 1969.**

Eneida, ed. Miquel Dolç, Barcelona, Fundació Bernat Metge, 1972-1978.

Eneide, ed. Ettore Paratore, Milà, **Fondazione Lorenzo Valla**, 1978-1983.

Eneida, ed. A. Ramírez de Verger *et alii*, Madrid, CSIC (Alma Mater), 2009 (-2010).

Énéide, París, ed. J. Perret, Les Belles Lettres, 2002-2008 (ed. corregida).

Catul:

Carmina, ed. R.A.B. Mynors, Oxford, Oxford University Press, 1980.

Le Poesie, ed. F. Della Corte, [Roma] – Milà, **Fondazione Lorenzo Valla**, 1977.

Poesies, ed. A. Seva i J. Vergés, Barcelona, Fundació Bernat Metge, 1990.

Poesías, ed. Miguel Dolç, Barcelona, CSIC (Alma Mater), 1990.

Poemas (Catulo) / Elegías (Tibulo), ed. Arturo Soler Ruiz, Madrid, Gredos, 1993.

Poemes, ed. Antoni Seva, Barcelona, Quaderns Crema, 1999.

Comentaris

Eneida:

Aeneid, ed. R.D. Williams *et alii*, Bristol, Bristol Classical Press, 1981-1999, llibres I-XII (12 vols.).

Aeneid, ed. K. W. Gransden - R. Hardie, Cambridge, 1976-1994, llibres VIII, IX i XI (3 vols.).

Aeneidos, ed. R. G. Austin - R. D. Williams, Oxford, 1960-1966, llibres I-VI (6 vols.).

Catul:

Catullus: a commentary, ed. C.J. Fordyce, Oxford, 1990.

Estudis generals

Virgili:

M. von Albrecht, *Roman epic. An interpretative production*, Leiden, 1999.

F. Cairns, *Virgil's Augustan epic*, Cambridge, 1989.

Enciclopedia virgilliana, Roma, 1984-1991, 6 vols.

P. Hardie (ed.), *Virgil. Critical assessments of classical authors*, Londres - New York, 1999, 4 vols.

S. J. Harrison (ed.), *Oxford readings in Vergil's Aeneid*, Oxford - New York, 1990.

R. Heinze, *Virgil's epic technique*, Londres, 1993.

N. Holzberg, *Virgilio*, Bolonya, 2008.

N. Horsfall, *A companion to the study of Virgil*, New York, 1995.

C. Martindale (ed.), *The Cambridge companion to Virgil*, Cambridge, 1997 (també per via telemàtica des de la UAB).

Estudis sobre l'època (Virgili):

H. F. Bauzá, *Virgilio y su tiempo*, Madrid, 2008.

P. Grimal, *El siglo d'August*, Barcelona, 1999.

Catul:

J. Godwin, *Reading Catullus*, Exeter, 2008.

J. Granarolo, *Catulle, ce vivant*, París, 1982.

K. Quinn, *The Catullan revolution*, Bristol, 1999.

T. P. Wiseman, *Catullus and his world. A reappraisal*.
Cambridge, 1985.

Aracniografia

M. Morford, *et alii*. *Eine antike Reise in Text und Bild Vergils Dido* <<http://www.wiebketimm.homepage.t-online.de/didoaene/dido.html>>: versió alemanya d'una aproximació multimèdia al relat virgilià de Dido.

R. Negenborn, *C. Valerius Catullus* <<http://rudy.negenborn.net/Catullus> >.

Some Virgilian Sites on Maecenas <<http://wings.buffalo.edu/AandL/Maecenas/virgil.html>>: fotografies d'una selecció de paratges naturals, restes arqueològiques i senyals de pervivència relacionades amb Virgili i les seves obres.

The Vergil Project <<http://vergil.classics.upenn.edu>>: [text i comentari de l'Eneida de Virgili \(University of Pennsylvania in Philadelphia\)](http://vergil.classics.upenn.edu).

H. Walker, *Catullus* <<http://www.vroma.org/~hwalker/VRomaCatullus> >

